

EVENIMENT EDITORIAL

Recent, la Editura SEDAN din Cluj-Napoca, a apărut lucrarea „De la Imperiul Elamit la Revoluția Islamică. Cinci milenii de istorie, artă și cultură iraniană”. Așa cum precizează prof. dr. Dan BRUDAȘCU, cel care a făcut selecția și traducerea textelor și a semnat *Prefața*, cartea este consacrată cunoașterii de către cititorii români de azi a istoriei străvechi și frământate, precum și a culturii și spiritualității iraniene, bogate și profunde, cu o incontestabilă contribuție la tezaurul civilizației universale. Dan Brudașcu a selectat o serie de texte relevante, semnate de cercetători, istorici, arheologi, istorici de artă și cadre universitare, atât din Iran, cât și din alte țări ale lumii, mai ales din Olanda și Statele Unite ale Americii, precum și texte din alte surse sau propriile sale mărturii din perioada desfășurării, în urmă cu 30 de ani, a revoluției islamice.

Fiecare text este însoțit de un aparat științific amplu, care oferă celor interesați posibilitatea aprofundării diverselor domenii sau perioade istorice cuprinse în acest volum.

Dan Brudașcu ne propune, de asemenea, pertinente note și observații, încercând să sublinieze similitudini, apropieri sau cooperări dintre popoarele noastre de-a lungul veacurilor.

Volumul, o premieră în oferta de lectură a editurilor românești în ultimii 50 de ani, este extrem de interesant. Dan BRUDAȘCU subliniază, pe bună dreptate, că: *„Din păcate, cititorului (român – n.n.) de azi îi lipsesc, de ani buni, lucrările care, cu onestitate, fără partis-pris-uri sau interese propagandistice conjuncturale, să prezinte date și informații de larg interes și de mare utilitate despre istoria și civilizația iraniană. Mai mult, mass media, fie ea scrisă sau audio vizuală, din România, ca și cea externă, acordă prea puțin spațiu aspectelor fundamentale ce țin de istoria și patrimoniul cultural-spiritual al poporului iranian, insistând de obicei pe diverse acțiuni, declarații, măsuri sau poziții de natură politică,*

militară, doctrinară sau diplomatică. Nu întotdeauna cu necesara și minima obiectivitate ce se cere”.

Dan BRUDAȘCU ține să mai precizeze în *Prefața* cărții că: *„Ideea acestei cărți nu a fost motivată de nevoia de a explica sau justifica oricare din pozițiile liderilor de la Teheran. În realitate, pe noi nu ne-au și nu ne interesează. Este dreptul acestei țări de a avea comportamentul pe care îl dorește în context regional și internațional, atâta vreme cât nu prejudiciază interesele proprii, dar și pacea și stabilitatea în zonă și în întreaga lume”.*

Lucru extrem de interesant, lucrarea *De la Imperiul Elamit la Revoluția Islamică*, perioadă ce acoperă aproape cinci milenii de istorie, pe lângă prezentarea principalelor momente și evenimente istorice, regatele și imperiile ce s-au succedat, luptele, războaiele ce au avut loc etc., oferă cititorului român și abordări pertinente și obiective referitoare la arta – mai ales cea elamită și partă –, religiile populațiilor care au trăit pe teritoriul de azi al Iranului – politeismul antic, maniheismul, mazdakismul, mitraismul, creștinismul și creștinismul, dar și despre evoluția literaturii persane și iraniene.

Circa 50 de pagini din carte sunt consacrate perioadei cuprinse între anii 1921 și 1979, între care au domnit reprezentanții ultimei dinastii imperiale din istoria acestei țări – dinastia Pahlavi –, extrem de grăitoare și în ceea ce privește lupta poporului iranian de a lua în stăpânire resursele energetice și întreaga avuție națională, dorința sa de a scăpa de orice amestec străin și de a-și croi un nou destin. Sunt, astfel, oferite detalii puțin sau insuficient cunoscute cititorilor români privind naționalizarea petrolului, avatarurile luptei lui Mosaddeq, revoluția albă a șahului Mohamad Reza Pahlavi, prăbușirea regimului imperial, revoluția islamică și tensiunile din viața politică și religioasă a Iranului în anii ce au urmat, dar și devastatorul război irakiano-iranian, cauzator al unor uriașe distrugerii și pierderi materiale, dar și a sute de mii de morți și răniți.

Lectura acestei cărți aruncă o altă lumină, nouă, pertinentă și obiectivă atât asupra acestei ultime perioade, cât și asupra altor momente majore din istoria poporului iranian. Cartea umple o parte din golul imens de informații cu caracter științific, nu propagandistic sau denigrator, privind această țară, trecutul și valorile ei cultural-spirituale, într-o perioadă de intensă și adesea excesiv de subiectivă mediatizare a unor declarații incendiare, politicianiste, exagerate sau lipsite de temei ale unora din actualii lideri de la Teheran.

Pentru a descoperi adevăratul Iran și locul pe care îl are această țară în istoria universală, în arta și cultura acestei lumi, lucrarea „De la Imperiul Elamit la Revoluția Islamică. Cinci milenii de istorie, artă și cultură iraniană” este un ghid esențial și onest.